Ára 4 lej.

Világosság

A ROMÁNIAI MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG NAPILAPJA

KOLOZSVÁR, 1949 junius 23, csütörtök. VI. ÉVFOLYAM, 143. SZÁM.

Győzött a magasabbrendü

Nyolc esztendővel ezelőtt, amikor a náci csizmák tapostak végig Európán, amikor a német fasiszta hadak átmeneti sikereiktől megrészegedve világuralmi terveket szőve, minden emberanyag és technikai eszköz bevetésével megrohanták a békés Szovjetuniót, — nemcsak Hitler és bünszövetkezete, hanem azok a nyugati imperialista körök is, melyek a német fasizmust uralomra segitették, — a nácik gyors győzelmében reménykedtek.

Nyolc esztendővel ezelőtt, junius 22-én hajnalban, amikor a náci orvtámadók első ágyulövései eldördültek, a világ haladó erői tisztában voltak azzal, hogy a viharfelhők nemcsak a Szovjetuniót, hanem az egész világot, a népek szabadságát, a haladást, a kulturát és a civilizációt veszélyeztetik. A Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártja és nagy vezetője Sztálin által megacélositott, a proletáriátus forradalmi szellemétől átitatott öntudatos szovjet népek már az első pillanatban tisztában voltak azzal, hogy nincs okuk az elcsüggedésre. Tudták, hogy a helyzet — a német hadigépezet fejlettsége és a nyugati arcvonalokon szerzett hadászati tapasztalatok folytán komoly — de nem végzetes. És ezért erőt megfeszitő munkával a hadtörténelemben azelőtt soha nem tapasztalt bátorsággal és hősiességgel vették ki részüket a galád rablók elleni küzdelemből. A Szovjetunió népei és a Szovjet Hadsereg katonái tudták, hogy nemcsak hazájukat, a szocializmus nagy országát védelmezik akkor, amikor fegyverrel a kezükben harcolnak, hanem ugyanakkor védelmezik az emberiség kulturáját, előrehaladását és jövő fejlődését. Ez adott erőt a Szovjet Hadseregnek, amely magára vállalta a hitleri Németország elleni harc legnagyobb terhét és ez adott erőt a szovjet nép fiainak, hogy Sztalingrádtól a német fővárosig üldözve az ellenséget, tüzzék ki a győzelem zászlóját Berlin felett.

De nemcsak ez adott erőt a szovjet népeknek a győzelemhez, hanem amint Sztálin mondotta:

„Győzelmünk mindenekelőtt azt jelenti, hogy győzedelmeskedett a mi szovjet társadalmi rendünk, hogy a szovjet társadalmi rend sikerrel állta ki a háboru tüzpróbáját és bebizonyitotta teljes életképességét... Most már arról van szó, hogy a szovjet társadalmi rend életképesebbnek és szilárdabbnak bizonyult, mint a nem szovjet társadalmi rend, hogy a szovjet társadalmi rend a társadalmi szervezet jobb formája, mint bármely más nem szovjet társadalmi rend... Másodszor — a mi győzelmünk azt jelenti, hogy győzedelmeskedett a mi szovjet államrendünk, hogy a mi sok nemzetiségü szovjet államunk kiállotta a háboru minden próbáját és bebizonyitotta életképességét...“

A nyolc esztendővel ezelőtt galádul kirobbantott háboru világosan bebizonyitotta, hogy a szabadságszeretet erősebb fegyver a militaristák összes „csodafegyverénél“. De bebizonyosodott az is, hogy mindazoknak, akik párhuzamot akarnak vonni a kapitalista rendszer és a szocialista rendszer között, egyet nem szabad elfelejteniök, hogy [illegible] történelmének legbatalmasabb ereje a népek szabadságvágya és szabadságakarata.

Pontosan beigazolódott, a Szovjetunió nagy vezérének, a Szovjet Hadsereg zseniális parancsnokának, Sztálinnak szavai: „... a Szovjet Hadsereg megvédte a Szovjetunió függetlenségét és szabadságát és felszabaditotta a fasizmus járma alól Európa népeit...“

A fasizmust megsemmisitő háboru során a Szovjetunió és a Szovjet Hadsereg áldozatos harca folytán az imperialisták járma alól felszabadult népi demokráciák erőt megfeszitő munkával tüntették el a háboru romjait. A Szovjetunió népei nemcsak, hogy ujjá épitették hazájukat, hanem hatalmas léptekkel haladnak a kommunizmus épitésének az utján a legmagasabb társadalmi rend kialakitása felé. A népi demokráciák országai pedig hazájukat ujjáépitve, most a Szovjetunió hatalmas példáját követve épitik a kizsákmányolást felszámoló szocializmust.

Mindez azt bizonyita, hogy a Szovjetunió erősebb, mint valaha. Tőszomszédságában a munkásosztály élharcos pártja vezette a szocializmust épitő népi demokráciák és a Távolkeleten a rabságuk alól felszabadult népek többszázmilliós tömegeivel együtt, valamint a kapitalista kizsákmányolás alatt álló államok dolgozó tömegei a kommunista marxista-leninista forradalmi szellemü munkáspártjai vezetésével együtt hatalmas béketábort képezve vezik fel a küzdelmet a világuralomra törtető és háborus uszitó imperialisták ellen.

A junius 22-iki évforduló komoly figyelmeztetést jelent a háborus uszitó imperialisták számára, akik a nemzetközi megnyilvánulásokon sötét háborus terveket szőnek. Komoly figyelmeztetés számukra, mert a világ népeinek szabadság- és békeszeretete ma sokkal erősebb, sokkal nagyobb, mint valaha. Az emberek százmillióinak a szivében kioltathatlanul él a jobb élet és a béke utáni vágy. Ezt pedig hazug hirveréssel, megfélemlitéssel, rágalomhadjáratokkal a világuralomra törtető imperialisták képtelenek elfojtani. Hitler és társainak példájából tanulhatnak, hogy aki a világ népeinek békéje és szabadsága ellen fegyvert fog — az fegyver által fog elpusztulni.

Véget ért a Külügyminiszterek Tanácsának ülésszaka

Megegyezés az osztrák határ kérdésében

PÁRIS. — (Agerpress.) A Külügyminiszterek Tanácsa junius 20-án zárt ülést tartott, majd utána Bevin elnökletével együttes ülést tartottak. A külügyminiszterek ülésszaka jegyzőkönyvének hitelesitése során Visinszkij szovjet külügyminiszter emlékeztette a Tanácsot arra, hogy a május 23-iai ülésen szóvátette *a Japánnal megkötendő békeszerződés kérdésének megbeszélését*. Visinszkij szavaira Bevin kijelentette, hogy nem jelölheti meg az időszakot, amikor a japán békeszerződéssel kapcsoltban a külügyminiszterek összeülhetnének. Acheson azt állitotta, hogy a Külügyminiszterek Tanácsa nem megfelelő szerv a japán békeszerződés előkészitésére. Schuman francia külügyminiszter csatlakozott az Egyesült Államok külügyi államtitkárának álláspontjához.

A nyugati hatalmak megbizottainak jelentéseire Visinszkij válaszolt és hangsulyozta, hogy a *Külügyminiszterek Tanácsa megfelelő szerv a japán békeszerződés előkészitésére.* A továbbiakban Visinszkij rámutatott arra, hogy a potsdami határozatok alapján a japán békeszerződés kérdése is a Külügyminiszterek Tanácsa elé tartozik. Hangsulyozta, hogy a potsdami határozatok előirják Kina részvételét is a Külügyminiszterek Tanácsában.

A nyugati hatalmak külügyminiszterei elzárkóztak az elől, hogy megállapitsák az időpontot a Japánnal megkötendő békeszerződések feltételeinek megvitatására.

A külügyminiszterek elfogadják a párisi tanácskozások záróhatározatát

Ezután sor került a Külügyminiszterek Tanácsa parisi értekezletének záróközleménye elfogadására. Ebből az alkalomból Acheson beszédet mondott és rámutatott arra, hogy a külügyminisztereknek sikerült olyan alapvető kérdésekben megegyezniök, amelyek eddig akadályozták az Ausztriával megkötendő békeszerződést.

A továbbiakban ama reményének adott kifejezést, hogy a felmerülő kérdésekkel kapcsolatban szeptember 1-ig kedvező jelentést kapnak a külügyminiszterhelyettesektől.

Záróközlemény az ülésszakról

PÁRIS. — (Agerpress.) A Külügyminiszterek Tanácsa befejezvén mostani ülésszakának munkálatait — hivatalos jelentést adott ki.

A hivatalos jelentés megállapitja, hogy a négy hatalom külügyminisztereinek IV-ik ülésszaka megvitatta a német kérdést, valamint az Ausztriával kötendő békeszerződés ügyét.

A német kérdéssel kapcsolatban a Külügyminiszterek Tanácsa megállapitja, hogy bár nem sikerült Németország gazdasági és politikai egységének kérdésében megegyezésre jutniok — *a jövőben is folytatják erre irányuló erőfeszitéseiket.* — Ugyanakkor megállapitják, hogy sikerült megállapodniok abban, hogy az *Egyesült Nemzetek Szervezetének szeptemberi ülésszaka alkalmából a négy nagyhatalom képviselői megbeszéléseket folytatnak a Külügyminiszterek Tanácsának a német kérdés ujbóli napirendre tüzése időpontjáról.*

A hivatalos jelentés a továbbiakban kifejti, hogy a megszálló hatóságok a külügyminiszterek intencióinak megfelelően folytatják Németország gazdasági és politikai egységének megvalósitására irányuló erőfeszitéseiket és ennek érdekében Berlinben négyhatalmi megbeszéléseket tartanak. Ezek a megbeszélések különös tekintettel lesznek Németország és Berlin jelenlegi helyzetére és a következő kérdések megoldására törekednek: *a nyugati és a keleti zónák, valamint Berlin keleti és nyugati övezetei közötti kereskedelmi, pénzügyi és gazdasági kapcsolatok fejlesztése, a személy- és csereforgalom megkönnyitése, továbbá Berlin életének megkönnyitése a négy övezet közigazgatása kérdéseinek közös megvizsgálása alapján.*

A megszálló hatóságok a fenti kérdések megoldására igénybe vehetik a német szakértők és szervezetek támogatását.

Franciaország, a Szovjetunió, Anglia és az Egyesült Államok kormányai együttesen megállapodtak abban, hogy az 1949 május 4-én Newyorkban megkötött egyezményt továbbra is fenntartják és az egyes zónák hatóságai intézkedéseket foganatositanak a vasuti, vizi és országuti áru- és személyszállitások, valamint a posta, telefon és távirda közlekedés megjavitására.

A megszálló hatóságok a keleti és nyugati zónák fontosabb gazdasági szerveinek ajánlani fogják, hogy a *zónák közötti gazdasági kapcsolatokat állitsák helyre és a kereskedelmi és gazdasági egyezményeket ténylegesen teljesitsék.*

A hivatalos közlemény ezután az osztrák békeszerződés előkészitésének kérdésével foglalkozik.

A közlemény megállapitja, hogy *Ausztria 1938 január 1-i határai maradnak érvényben.* Az osztrák békeszerződés kötelezi Ausztriát, hogy az ausztriai szlovén és horvát kisebbség jogait biztositsa. Ausztria részéről nem támasztanak jóvátételi igényeket, azonban Jugoszláviának jogában áll a jugoszláv területen levő osztrák javakat elkobozni, vagy visszatartani.

A Szovjetunió Ausztria részéről 150 millió dollár értékü, hat évre szabad beváltásu devizát kap.

A hivatalos jelentés a továbbiakban részletesen foglalkozik az Ausztriában levő német javak kérdésével és ennek során kimondja, hogy a Szovjetunióra átruházott jogok, javak és érdekek, valamint a Szovjetunió által Ausztriának átruházott jogokat, javakat és érdekeket a Szovjetunió, illetve Ausztria részéről minden teher, vagy igénytámasztás nélkül ruházzák át. A Szovjetunió és Ausztria részéről való kölcsönös lemondás mindazokra a terhekre és jogigényekre alkalmazandó, amelyek fennállnak abban a pillanatban, amikor Ausztria ténylegesen a Szovjetunióra ruházza az átadott német javakra vonatkozó jogot és ugyanigy vonatkozik ez a Szovjetunió által Ausztriára átruházott javakra.

Végül a határozat megállapitja, hogy *a külügyminiszterhelyettesek rövid időn belül értekezletre ülnek össze, hogy szeptember 1-e előtt megegyezésre jussanak a még rendezetlen kérdésekben.*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A magyar kormány felmondta a magyar–jugoszláv gazdasági egyezményt

BUDAPEST. — (Agerpress.) A magyar külügyminisztérium a Magyar Köztársaság kormánya nevében jegyzéket intézett a jugoszláv szövetséges népköztársaság kormányához, melyben részletesen kifejti, hogy miután a jugoszláv kormány az ötéves gazdasági együttmüködési egyezményben vállalt kötelezettségeinek nem tett és nem tesz eleget, — a magyar kormány az egyezményt érvénytelennek tekinti.

Véres terror Olaszországban

RÓMA. — (Agerpress.) Olaszországban a rendőrség véres elnyomást alkalmaz a sztrájkoló mezőgazdasági munkások ellen. Igy Publia körzetében a rendőrség megtámadta a sztrájkolókat, többet közülük megsebesitett, másokat letartóztatott. Emilia vidékén olyan intézkedéseket léptettek életbe, amelyek teljesen azonosak a német megszállás idején kiadott rendeletekkel.

Bariban és Brindiziben megerősitették a rendőri karhatalmat. A munkások közül többet őrizetbe vettek.

Ujabb római jelentés szerint Génuában 20.000 tengerész sztrájkba lépett.

A költő párbaja

„Párbajtól párbajig, a filmnek ezt a címet is lehetne adni. Ama bizonyos februári éjszakával kezdődik, amelyen Lermontov, a 23 éves ladnagyocska és kezdő költő a beérkezettet, az orosz irodalom és költészet megalapitóját, Puskint várja. De Puskin már nem jön, mert nem jöhet. Pletyka, cselszövény, politikai ellentét, becsületének védelme, párbajba keverik. A párbaj színhelyéről haldokolva viszik haza. Lermontov a báli éjszakán értesül a történtekről. Puskin lakására rohan, de a haldoklóhoz már senkit se engednek be. A világirodalom egyik legnagyobb költője 38 éves korában meghal. Lermontov az utóda, uj csillag a költészet egén. Első verse, amellyel feltünést kelt s amellyel politikai vihart is kavar, az, amit Puskin haláláról ir.

A vers müvészileg is gyönyörü, de még nagyobb volt korabeli politikai jelentősége. A cári abszolutizmussal szemben álló néptömegek elégedetlenségét öntötte rimbe, müvészi kifejezésbe. Igy értette Benkendorff gróf, a cári hatalom csendőrségének feje, igy értette maga a cár is, aki ezért Lermontovot először lecsukatta, azután a Kaukázusba számüzte. A cári abszolutizmusnak Puskin utóda éppenugy utjában állott, mint a dekabristák és mint Puskin állott. Lermontovnak meg kellett halnia. Puskin halála után még négy rövid évig élt és éppen olyan megrendezett párbajban halt meg, mint maga Puskin.

... Párbajtól párbajig. Erről szól a film. Lermontov négy mozgalmas, költői müvekben gazdag évét eleveniti meg. Puskin halálától Lermontov haláláig... Finomak és mélyen bevésődők a film téli jelenetei, a költő kaukázusi vándorlásának képei. Idegfeszitő a párbaj előtti csend... A nap hajnali rézsutos sugarai fénylenek a levegőben, fahid alatt patak csergedez. „Ne siessünk, várjanak a párbajsegédek. Meghalni van időm!" — mondja Lermontov költő. Ez a film legmegrázóbb jelenete.

A film hüen, tipikus alakjaiban mutatja be az uralkodó osztályokat, de egy-egy villanásban megmutatja a véle szembenállókat is. Nagyon is élő Lermontov alakja. Éles: a cárizmus halálos ellenségének, a kritikus és szociológus Belinszkinek megformálása, aki a marxizmusnak oroszországi előfutára és szellemi előkészitője volt.

A film a keresés, a kisérletezés összes jeleit magánviseli. Lépcsőfok ez, amelyen keresztül eljutottak olyan *érett* remekmüvek felé, mint amilyen a történelmi filmek közül például a „Pirogov", a „Nahimov cirkáló", a „Gluska" cimü filmek.

A „Költő párbaja" mindezeken felül az orosz irodalomtörténetbe is beleavatja a nézőt és a világirodalom egy fejezetét is megmutatja.

LAKATOS ISTVÁN IMRE

Az Állami Magyar Opera Zenekarának hatodik hangversenye

Wagner Richard, a német fajelmélet előfutárja, egyik levelében elérzékenyülve, elragadtatással is Mendelssohnnak, földig hajolva, ennek müvészete előtt. Ez azonban nem gátolja meg abban, hogy az általa irt és álnéven kiadott zsidók elleni kirohanásában Mendelssohnról és Mayerbeerről, de általában a zsidó zeneszerzőkről igen megvetően nyilatkozzék, kétségbevonva azok alkotóképességét. Ezekre kellett gondolnom, mikor Balogh Ferenc, a Magyar Opera hatodik zenekari hangversenyén, mint magánhegedüs, Mendelssohn ma már klasszikus versenymüvét játszta. Ez a Koncert, mely egykor Ferdinand David hires német hegedüsnek iródott, veretlenül áll a versenymüirodalomban. Formailag kerek, szineiben bájos, érzelmeiben őszinte és amellett hangszerszerü. Ha a nyitó tétel kicsit egysiku, annál klasszikusabb mondanivalóiban az Andante és annál légiesebb, játékosabb a feledhetetlenül bübájos zárótétel. Balogh Ferenc egyszerüen, szépen, nemesen játszta a müvet és annak technikai nehézségeivel is megbirkózott. Valóban élvezettel hallgatta izes hegedühangját a közönség. Ha a zárótétel itt-ott döcögött és nem sikerült ugy, ahogyan kellett volna, annak más okát el nem képzelhetjük, mint a próbákkal való takarékoskodást. Pedig ez az „Allegro con fuoco" olyan, mint egy tündértánc és ez a jellege csak akkor domborodik ki, ha a zenekar és szólista között tökéletes az összjáték. Ennek elérésére több együttes próbára és kisebb gyorsaságra lett volna szükség. Igy is Balogh Ferenc játéka és előadása még jobban megérdemelte azt a sikert, melyben nemcsak a közönség, de zenekari társai is részesitették.

A müsoron levő Dvorak Ujvilág szimfónia sem tévesztette el hatását. Különösen a „Largo" szép vonala, dallamainak Ciolan biztos pálcájával elegánsan vezetett hajlékonysága érdemel elismerést. A nyitótételben a rézfuvók voltak nyersek és a fafuvók birkóztak a nehézségekkel, ugyanezt éreztük a záró-tételnél, melynek időmértéke tulnőtt azon, amit a fiatal együttes megbir. A Borodin-mü fafuvós állásaival is küzdöttek a muzsikusok, de itt a szilaj időmérték és jó ritmusvétel egyedül is elég volt ahhoz, hogy a közönség az egész számot (Poloveci táncok) megismételtesse.

A zenekar Ciolan mester nevelő keze alatt rengeteget fejlődött és ma már alkalmas arra, hogy olyan nehéz feladatokat, mint amilyenekre vállalkozik, megoldjon. Tiszteletreméltó az a lelkesedés, mellyel az együttes és kiváló karmestere a zenei müveltségünket szolgálja. Alig, hogy a fárasztó operaelőadások a nyári szünidővel megszünteknek, máris ilyen szép hangversennyel lepték meg a közönséget, mely zenekari muzsikában ritkán részesült e hangversenyévadban, minthogy a Filharmonikusokat beolvasztották a Román Operába. E hiányt, sajnos, erősen érezte fejlődő zenei életünk.

LAKATOS ISTVÁN IMRE

A kacsatermő fáról és egyebekről

Cseresznyeérés ideje van. A ropogós, édeshusu gyümölcs szinte önmagát kinálgatja s a tél folyamán sokszor bizony nélkülözött vitamin most a legizletesebb formában kerülhet szervezetünkbe. Csakhogy a gyümölcskosztot nem csak az ember szereti, hanem egész sereg állat is. A cseresznye gyümölcsének kellemetlen élvezője például a kukac, mely szintén részt kér a jóból. Jelenlétét még ma is sokan ugy magyarázzák, mint azt a minap is egyik piaci árus tette: „Ugy terem az kérem a gyümölccsel együtt, mint sajtban a kukac."

Ez az áltudományos magyarázat bizony egyáltalában nem helyes, sőt annál inkább elképesztő, mert egyik babonás hidelmet a másikkal akarja megmagyarázni. Cseresznye szakértő barátunk más szóval azt tételezte fel, hogy a gyümölcsben vagy a sajtban csak ugy „magától" terem a kukac s nekünk ebbe mint megmásithatatlan ténybe bele kell nyugodnunk.

Ha ezt a kényelmes elméletet elfogadjuk, akkor igazat kell adnunk azoknak a még ma is sok helyen elterjedt babonáknak, melyek szerint a bolhák a porból, a legyek a trágyából, a békák pedig a mocsár vizéből keletkeznek.

Sőt tovább folytatva gondolatmenetünket, igaznak kellene minősitenünk az olyan recepteket is, mint amilyeneket a középkor áltudósai ajálgattak olvasóiknak kigyók, békák, skorpiók előállitására. Igy az egyik „tudós szerző" frissen szedett bazsalikom száritott porát fekete kutya szőrével keverve tételti két tégla közé. A bazsalikom pora a téglák között megerjedve „létrehozza" a békát, kigyót, vagy egyéb rusnya állatot.

Vizsgáljuk csak meg ezeket a babonákat és koholmányokat a tudományos vizsgálódások fényénél. A cseresznyében élő kukac nem más, mint a cseresznye-légy lárvája. Ez a legyecske tavasszal megszurja a fiatal gyümölcsöt, beletojja petéit s a kikelő nyüvek a cseresznye husával táplálkoznak. Amikor már kifejlődtek, kivetik magukat a gyümölcsből s a földben bábbá alakulnak át. A kikelő uj légynemzedékek uj gazda után kell nézzék. A cseresznye elvirágzott termése is lehullott már. Ott van azonban a lonc skárlátpiros bogyója, mely remek csemegét jelent a fiatal második nemzedék nyüvei számára. A nyüvek átalakulásuk után bábalakban töltik el a telet a földben, hogy azután tavasszal ismét kibujjon belőlük a cseresznyét bepetéző légy.

A kis állatkának bonyolult és átalakulásokkal teli életét megfigyelni bizony nem volt könnyü feladat. Sokkal kényelmesebb volt a babona utját követni s azt mondani: „a nyü a gyümölcsben keletkezik."

A „porból" keletkező bolha is csak a felületes megfigyelés terméke. A por csupán kedvező környezet a bolha által lerakott petéi számára, amelyek a rosszul takarított helyiségek padló repedéseiből száz és ezer számra kelnek ki, azt a látszatot keltve, mintha tényleg a por lett volna szülőanyjuk.

A középkorban annyira elterjedt kacsatermő fának a meséje is ilyen rendkivül felületes megfigyeléseken alapszik. Ez a koholmány ugyanis azt állitotta, miszerint ez a jeles növény tavak partjain él és vizbe hullott terméséből kis kacsák bujnak elő. Természetesen ilyen fát senki sem látott saját két szemével, de mindenki hivatkozott egy „feltétlenül megbizható" valakire, aki látta is a kacsatermő fát. — Szájról-szájra terjedt a tetszetős koholmány, sőt a multban nem egy ujság is akadt, amely a nyári uborkaszezont akarta átvészelni ezzel a históriával. Fölösleges talán mondanunk, hogy ez is csak a kövér „hirlapi kacsák" sorába tartozott.

Ha mégis magyarázni próbálnánk a koholmány keletkezését, azt tételezhetnénk fel, hogy a nádban és sásban fészkelő szárcsák és vadkacsák fiókáiról van itt szó, amelyek az eldugott fészekaljból kiuszva a nyilt vizekre, azt a látszatot keltették, mintha azokat nem is tojásból költötte volna ki a kacsa, hanem a fáról potytyantak volna be a vizbe.

A néprajz tudománya kétségtelenül megállapitotta, hogy a fentebb felsorolt babonák és hiedelmek nem is „népi" eredetüek, hanem még a középkori kezdetleges, sötétben tapogatózó tudomány fattyuhajtásai, amelyek felülről lefelé terjedtek el s ma is ott lappanganak egyesek képzeletében. Irtásuk nem csak feladat, hanem kötelesség is egyben.

(—s)

V. G. GRIGORIAN:

A pártszerüség, a szovjetsajtó alapja

(A ROMÁN MUNKÁSPART KIADÁSA).

Milyen a szovjet sajtó? Természetesen harcos, pártos, irányzatos. És nem is csinál titkot belőle. Pártonkivüli iró, ujságiró tulajdonképpen nincsen. Az igazi irodalmat, az igazi ujságirást mindég az jellemezte, hogy bátran belenyult kora kérdéseibe, harcolt a haladásért, azok mellett az osztályok mellett, amelyek az elhaló régivel szemben a jövőt, a fejlődésképeset jelentették.

Vajjon a szovet sajtó, a szovjet irodalom pártszerüsége korlátozza szabadságában az irót, az ujságirót? Megbénitja munkakedvét, képzeletét? Szó sincs róla. A szovjet irodalom, a szovjet ujságirás hallatlan magaslatokat ért el. A Szovjetunióban ma hétezer különböző nyelvü lap harmincmillió példányban jelenik meg. A szovjet sajtó nagyságai egy Ehrenburg, Zaszlavszki, Polevoj és mások, ma már világnagyságok. Cikkeik eseményszámba mennek s bejárják a világsajtót. A polgári sajtó is kénytelen idézni belőlük és polémizalni velük.

Mig a kapitalista világban az ujságiró csak látszólagosan szabad, valójában azonban a polgári redakción keresztül a gazdag laptulajdonost, a pénzes hirdetőket, a lapot pénzelő burzsoá kormányt s a trösztöket szolgálja ki, addig a szovjet ujságiró a néptömegek eszméit, a néptömegek szabadságát s a kommunizmus épitését szolgálja, harcol a világbékéért és azoknak a népeknek a felszabaditásáért, amelyek még kapitalista és gyarmati rabigában sinylődnek.

„A szovjet sajtó felvértezi a népet a kommunizmus eszméivel, közvetlenül hozzájárul a kommunizmus eszményeinek valóraváltásához, a kommunista társadalom épitésének ügyét szolgálja... A szovjet sajtó és irodalom alapvető vonásai — a pártszerüség, igazi hazafiasság, megbonthatatlan kapcsolat a néppel, a bolsevik Párttal, a szovjet állammal — a Nagy Honvédő Háboru éveiben mutatkoztak meg teljes nagyszerüségükben" — irja tömören összefoglalva brosurájában Grigorián.

„A bolsevik sajtó jellegzetes vonásai: pártszerüsége, igaz volta, elvszerüsége, ideológiai tartalma, megbonthatatlan kapcsolata a tömegekkel, a fogyatékosságok bátor birálása, a pozitiv tapasztalatok jólmegfontolt általánositása" — mondja a továbbiakban.

A Román Népköztársaság mai sajtójának megvan a forradalmi hagyománya, meg vannak a maga nagyszerü, történelmi időkből származó előfutarai. Ez a sajtó továbbfejlesztésében azonban a szovjet sajtóra támaszkodik: annak hü tanitványa. Attól tanul elvszerüséget, a szerkezet, a stilus világosságát, a munkás- és parasztlevelezők beszervezésének óriási fontosságát.

A szovjet sajtó nyomdokaiba lépve, annak tanitványaként, ujságjaink máris hatalmas példányszámokat értek el. Az olvasók beszervezése, a sajtó térhóditása tovább folyik.

A szovjet sajtó által megmutatott uton továbbhaladva el fogjuk érni azt, hogy minden dolgozó ember naponta fog könyvet, ujságot, folyóiratot olvasni.

Gregorián tanulmánya rendkivül hasznos olvasmány a sajtó hivatásos és önkéntes munkásai számára. De sokat tanulhat belőle bárki, aki az irodalom, müvészet és sajtó kérdései iránt érdeklődik.

(—gyi).

TANÜGYI TÁJÉKOZTATÓ

Mai számunkban folytatjuk a Nemzetnevelésügyi Minisztérium tájékoztatójának közlését a szakiskolákra vonatkozólag.

A BÁNYA ÉS PETRÓLEUMÜGYI MINISZTÉRIUM

hatáskörébe tartozó szakiskolák végzettjei minősitett mesterként helyezkedhetnek el a bánya- és petróleumiparban. Egy évi gyakorlat után letehetik a mestervizsgát, anélkül, hogy bármilyen más szaktanfolyamot kellene végezniök.

E szakiskolák végzett növendékeit technikai természetü munkákra alkalmazzák. Ipari tervezők, rajzolók, kalkulátorok, laboratóriumi technikusok, vagy szakiskolai tanárok lehetnek.

Bányász szakiskolák müködnek Lupényban, Nagybányán, Szatmáron, Aninán, Bacăuban és Dornavatrán.

Petróleum szakiskolák Ploesten és Moreniben, a petróleum vidéken vannak.

TALAJJAVITÁSI-TECHNIKAI SZAKISKOLÁK

müködnek Brailában és Temesváron. Ebben az érdekes szakiskolában a növendékek a talajjavitással kapcsolatos összes tudnivalókat sajátitják el. Az öntözés módozatait, s a talajjavitás legmodernebb módjait tanulják meg a talaj tudomány kutatásai nyomán. A talajjavitással kapcsolatban elsajátitják a föld termelékenysége fokozásának tudnivalóit, a szárazság elleni küzdelem módjait stb. I. nagyjelentőségü tanulmányok szorosan egybekapcsolódnak a tervgazdálkodással. Az iskola végzettjei azonnal elhelyezkedést nyernek mintagazdaságokban.

Haltenyésztő iskolák is müködnek az országban. Ezekben az iskolákban a haltenyészet szakembereit képezik ki a nagy folyókban és tengerrel bővelkedő országunk halfeldolgozó ipara részére.

ERDÉSZETI SZAKISKOLÁK

is müködnek az országban az erdőügyi minisztérium hatáskörében. Karánsebesen, Temesváron, Naszódon, az óromániai Roznovban és Perisen vannak román előadási tannyelvü erdészeti szakiskolák. Magyar előadási tannyelvü erdészeti szakiskola müködik Székely kereszturon.

A KERESKEDELEMÜGYI MINISZTÉRIUMHOZ

tartozó iskolák sorába tartoznak azok a középfoku technikai gazdaság-közigazgatási iskolák, ahol könyvelőket, tervezőket, az állami kereskedelmi vállalatok adminisztrációs szakembereit, statisztikusokat, szövetkezeti szakembereket, valamint a különböző minisztériumokban alkalmazható tisztviselőket képezik ki.

Ilyen nagy lehetőségeket adó adminisztrációs technikai iskolák Kolozsváron: a Farkas-utca 1 szám alatti fiuiskola, a Május 1-utca 18 szám alatti és a V. Alexandru 16 szám alatti magyar tanitási nyelvü leányiskolák.

Megérkezett Moszkvába az RNK földmüves küldöttsége

A Szovjetunió földmüvelésügyi minisztériumának meghivására a 152 tagból álló romániai földmüveskküldöttség junius hó 20-án, hétfőn megérkezett Moszkvába. A küldöttséget Vaida Vasile földmüvelésügyi miniszter vezeti.

A vendégeket a kievi állomáson *Lobanov* Pavel, *Hostaria* Simon és *Kucsiomov* Szergej, a Szovjetunió helyettes földmüvelésügyi miniszterei és több közéleti személyiség fogadták.

Vaida Vasile földmüvelésügyi miniszter a TASS hirügynökségnek a következő nyilatkozatot adta:

— Küldöttségünk országunk különböző részeinek földmüveseiből áll, *Célunk, hogy megismerjük a Szovjetunió kolhozainak életét, tanulmányozzuk azoknak tapasztalatait és ezeket a tapasztalatokat hazánkban hasznosithassuk.* Meglátogatjuk egyben a szovhozokat, a gép- és traktorállomásokat, a mezőgazdasági gépeket gyártó üzemeket, valamint a kisérletező telepeket.

— A küldöttség elutazásának tiszteletére rendezett számos népgyülésen földmüveseinktől azt a megbizást kaptuk, hogy tanulmányozzuk a kolhozok életét, a mezőgazdasági munkák megszervezését, az előrehaladott agrotechnikai munkamódszereket, a bőséges terméshozam érdekében alkalmazott munkamódszereket és a szovjet földmüvesek életét. Földmüveseink türelmetlenül várják, hogy visszatérésünk alkalmával ezekre a kérdésekre kielégitő választ adjunk.

— *A Szovjetunió* — folytatta nyilatkozatát Vaida Vasile földmüvelésügyi miniszter — *a világ legelőrehaladottabb országa, a szocialista mezőgazdálkodás pedig a világ legtökéletesebb mezőgazdálkodása.* A szovjet földmüvesek tapasztalatai rendkivül értékesek a román dolgozó földmüvesek részére, akik a mezőgazdaság szocialista átalakitásának utjára léptek.

A román vendégek öt napig tartózkodnak a szovjet fővárosban, majd hosszabb látogatásra indulnak a Szovjetunió városaiba és falvaiba.

Megkezdődött a bánsági terrorista-banda bünperének tárgyalása

TEMESVÁR (Agerpress) — A temesvári katonai törvényszék junius 21-én, kedden reggel 9 órakor, megkezdte annak a terrorista államfelforgató banda bünügyének tárgyalását, amelynek élén *Blanaru* Spiru, *Domosneanu* Petre és *Vernichescu* Aurel állanak.

A büntetőtanács elnöke *Stefanescu* Mihai hadbiró alezredes, tagjai pedig *Clement* Anul hadbiró őrnagy, *Constantnescu* Stefan őrnagy, *Constantin* Constantin őrnagy és *Goruneanu* Mihail százados. A közvádat *Stanescu* Simion hadbiró alezredes és *Constantinescu* Nicolae hadbiró alezredes képviselik. A tárgyalóterem nagyszámu közönsége között vannak Temesvár, Resica, Oravica dolgozói, valamint a szörénymegyei teregovai járás dolgozó földmüvesei is.

A vádirat felolvasása nagy hatással volt a tárgyaló terem közönségére. A terrorista és államfelforgató banda tagjai a következők:

1. Az előzetes letartóztatásban levő *Blanaru* Spiru ügyvéd, utolsó lakhelye Domásna (Szörény megye).

2. Az előzetes letartóztatásban levő *Domosneanu* Petre, szolgálaton kivüli viszonyba helyezett repülő ezredes, utolsó lakhelye Jablanica (Szörény megye).

3. Az előzetes letartóztatásban levő *Vernichescu* Aurel okleveles mezőgazda, volt földbirtok-bérlő, a multban jogtalan fegyvertartásért elitélt, utolsó lakhelye Lugos, Braniste-utca 16. szám.

4. Az előzetes letartóztatásban levő *Tanase* Ion magántisztviselő, utolsó lakhelye Biléd, 68. szám (Temes-Torontál megye).

5. Az előzetes letartóztatásban levő *Popovici* Gheorghe szörmekereskedő, a multban jogtalan fegyvertartásért elitélt, utolsó lakhelye Temesvár, Eternitatii-uca 1. szám.

6. Az előzetes letartóztatásban levő *Ungureanu* Teodor kereskedő, utolsó lakhelye Arad, Vörös Hadsereg-utja 63. szám.

7. Az előzetes letartóztatásban levő *Munteanu* Gheorghe, a Lugosi kereskedelmi iskola végzett növendéke, utolsó lakhelye Teregova (Szörény megye).

8. Az előzetes letartóztatásban levő *Puschita* Petre liber zsirosparaszt, utolsó lakhelye Domásna (Szörény megye).

9. Az előzetes letartóztatásban levő *Ghimbouse* Nicolae miclut zsirosparaszt, utolsó lakhelye Teregova (Szörény megye).

10. Az előzetes letartóztatásban levő *Puschita* Petre, mufaseu kereskedő, gazdasági szabotázs miatt már elitélt, utolsó lakhelye Domásna (Szörény megye).

11. Az előzetes letartóztatásban levő *Maritescu* Romulus ferf zsirosparaszt, jogtalan fegyvertartásért már elitélt, utolsó lakhelye Teregova (Szörény megye).

12. Az előzetes letartóztatásban levő *Luminosu* Gheorghe koresmáros, utolsó lakhelye Lugos, Lenin-utca 3. szám.

A vizsgálatok végző hatóságok megállapitása szerint *Blanaru* Spiru, *Vernichescu* Aurel, *Domosneanu* Petre, *Tanase* Ion, valamint a többi vádlottak, *Uta* Ionnal együtt — ez utóbbit megölték, midőn megtámadta az államhatalom szerveit — államfelforgató, fasiszta, terrorista és katonai jellegü bandába tömörültek és politikai gyilkosságokkal, a közhatóságok épületeinek megtámadásával, rablásokkal és kinzásokkal rémületben tartották a vidék lakosságát.

1. *Blanaru* Spiru, *Vernichescu* Aurel, *Domosneanu* Petre, *Tanase* Ion és a többi vádlottak, államfelforgató, terrorista szervezet alapjait vetették meg, amelynek tagjait felfegyverezték, a fegyverforgatásban kiképezték és fasiszta szellemben a népgyülöletre és a gyilkosságra nevelték őket.

2. A bandájuk fegyverzetének számáról terjesztett rémhirekkel, a háboru közeli kitörésével, a lakosság kifosztásával és fenyegetésével, soviniszta, fajgyülöletet szitó és felkelésre uszitó kiáltványok terjesztésével a helyi lakosság munkájára és békés életére ártalmas légkört teremtettek és tartottak fenn.

3. Terrorista cselekményeket, kinzásokat, gyilkosságokat készitettek elő és hajtottak végre, és fegyveres támadást intéztek a hatóságok és a hatóság szervei ellen.

4. *Blanaru* Spiru, *Domosneanu* Petre, *Vernichescu* Aurel, *Tanase* Ion, *Ungureanu* Teodor és *Popovici* Gheorghe az általuk vezetett banda tagjaival együtt, fegyveres felkelést készitettek elő, hogy megdöntsék a népi demokratikus rendszert és uralomra juttassák az elnyomó polgári-földesuri rendszert.

Blanaru Spiru vádlott Szörény megye vasgárdista vezetője, *Vernichescu* Aurel vádlott Szörény megye Nemzeti Parasztpárt szervezetének volt vezetőségi tagja, *Domosneanu* Petre repülőezredes és volt vasgárdista helyőrség-parancsnok, *Tanase* Ion vádlott volt cuzista és a Maniu-féle Nemzeti Parasztpárt volt vezetője, *Popovici* Gheorghe vádlott temesvári nagy szörmekereskedő, *Puschita* Petre kereskedő, *Ghimbouse* Nicolae, a Nemzeti Parasztpárt tagja, valamint a többi vádlottak a kizsákmányolók, zsirosparasztok, kereskedők soraiból kerültek ki, akik tagjai voltak a Nemzeti Parasztpártnak és a vasgárdista-fasiszta szervezeteknek. Terrorista bandákat alakitottak és ezeknek élére állottak. Igy, *Blanaru* Spiru vádlott, *Roman* Teodor, más néven Buby, vasgárdistától kapott utasitás értelmében összegyüjtötte a vasgárdisa maradványokat, zsirosparasztokat és kereskedőket, akiktől fegyvert és lőszert szerzett be és terrorista bandát szervezett.

Vernichescu Aurel, *Tanase* Ion, *Ungureanu* Teodor, *Popovici* Gheorghe és a többi vádlottak Arad és Temesvár vidékén terrorista államfelforgató bandát alakitottak, fasiszta tartalmu kiáltványokat nyomtattak és terjesztettek és a vidék közhivatalainak megszállására irányuló akciókat folytattak le. Egy másik bandát *Uta* Ion szolgálaton kivüli alezredes, volt antonescénus megyefőnök szervezett. *Martinescu* Romulus, *Puschita* Petre és több vasgárdista kereskedő, valamint kulákkal együtt. Ez a banda is a szörénymegyei Teregova közelében ütötte fel tanyáját.

Blanaru Spiru, *Vernichescu* Aurel, valamint a többi vádlottak, még 1948 őszén fasiszta és katonai jellegü államfelforgató szervezet alapjait teremtették meg és felfegyverkeztek, valamint fegyverforgatásra képezték ki a banda tagjait. A terrorista banda tagjait a volt vasgárdista mozgalom tagjai közül toborozták, amely mozgalom jólismert fasiszta és népellenes tevékenységéről.

A városi ideiglenes bizottság biztositotta Kolozsvár tüzelő- anyag- és kenyérellátását

A közvetitő árusok nem árulhatnak tejet és tejterméket

KOLOZSVÁR. — A városi ideiglenes bizottság legutóbbi munkaülésén időszerü kérdésekkel foglalkozott. Minisztériumi rendelet értelmében a bizottság nemrégen saját kezelésébe vette a Comlemn állami kereskedelmi vállalatot. Megállapitotta, hogy az 1949—50. fütési idény első felére Kolozsvár lakosságának tüzelőanyaggal való ellátását biztositották, mert a város területén levő faraktárakban, különböző intézmények raktáraiban és leszállitás alatt 7400 vasuti kocsi tüzelőanyag van.

A cséplés, valamint az ugarolás és az őszi vetések eredményes elvégzése érdekében az ideiglenes bizottság számbavette a mezőgazdasági gépeket és felülvizsgálta azok állapotát. Intézkedett a rossz mezőgazdasági gépek kijavitásáról. Egyébként a városban 7 traktor, 11 cséplőszekrény, 2 Diesel motor, 22 vetőgép és 31 aratógép van. A cséplőgépekhez tüzoltó fecskendőket szereltet be a bizottság és összeállitatja az elősegélynyujtó ládákat.

Az ideiglenes bizottság Kolozsvár területén eddig 9 kerületi orvosi rendelőt és tanácsadót létesitett. Intézkedett, hogy az elkövetkező napokban ujabb négy orvosi rendelőt nyissanak. Egy-egy orvosi rendelő személyzete: egy orvos, egy szülésznő és egy gondozónő.

A kötelező gyapjubeszolgáltatás végrehajtása érdekében már korábban befejezték a juhállomány összeirását. Kolozsváron 4320 juh van. A beszolgáltatandó gyapju mennyisége 1150 kiló. A bizottság intézkedett, hogy a gyapju gyüjtésével megbizott DAC kezdje meg tevékenységét.

A kötelező tejbeszolgáltatáshoz szükséges termelői igazolványok közül eddig 1320-at állitottak ki. A tej gyüjtését május 25-én kezdték meg 10 gyüjtőközpontban. Naponta átlagosan 1000 liter tej gyül be. A begyült tej mennyisége nap mint nap, emelkedő irányzatot mutat.

Kolozsvár határában tartott ellenőrzés során megállapitották, hogy a vetés igen szépen fejlődik. Ugy a szalmás és kapás, mint a takarmánynövények fejlődése normális termésre utal ebben az esztendőben.

Kenyérrel a termés betakaritásán tuli időre is el van látva a város. A zöldségpiac ellátása is jó. A bizottság ugy határozott, hogy tejet és tejterméket csak a termelők, valamint a szövetkezetek és állami üzletek árulhatják ezután. A közvetitő kereskedőket ezen a téren kizárják és szigoruan ellenőrzik, hogy ne próbálkozzanak tej és tejtermék értékesitésével. Egyébként a közvetitő kereskedők engedélyét rövidesen felülvizsgálják. A vámnál szigoruan ellenőrzik, hogy a tej és a tejtermék ne vándorolhasson át az üzérek kezébe. A malmok és sütődék kötelesek betartani az őrlésre és sütésre vonatkozó törvényes rendelkezéseket.

A székelyföldi kulturversenyek keretében nagy sikerrel zajlott le a háromszékmegyei döntő

Sepsiszentgyörgyön a fiuliceum óriási udvarán zajlott le a háromszékmegyei kulturversenyek döntője. Itt találkoztak a megye legjobb szinjátszói, dalosai, táncosai. Verseny előtt ünnepi felvonulást rendeztek a kulturcsoportok tagjai, majd a város textilgyári zenekarával az élen, elfoglalták helyüket a versenyek szinhelyén.

Délelőtt 10 órakor kezdődött a nagy verseny, ahová a kiválasztott legjobbak kerültek be. Háromszék megyében a kulturversenyek

85 EZER NÉZŐT ÉS 6000 SZEREPLŐT

mozgattak meg. A döntőbe hét szinjátszó csoport került be: Bácstelek, Szentlélek, Gidófalva, Árapatak, Páva és Kökös. Árapatak két csoporttal, magyar és román szinjátszókkal került be a versenyre.

Négy dalárda vett részt a megyei versenyen. Első lett közöttük a kézdivásárhelyi népi athenaeum énekkara. A községek dalárdái között első lett Szentivány, második Kovászna, harmadik Nyáraspatak. Érdekes, hogy a kézdivásárhelyi énekkar messzi kimagaslott a versenyző dalárdák közül, ami bizonysága annak, hogy a népi athenaeumok milyen kiváló kulturmunkát végeznek.

A NÉPI TÁNCOSOK VERSENYÉN

hét község szerepelt Ürmös és Bácstelek nyerte meg az első dijat, Szárazajta vegyes román-magyar csoportja lett a második, Bodok székely csoportja a harmadik.

A megyeközti versenyen a következők vesznek részt: A szinjátszók közt legjobbnak bizonyult Bácstelek, a kézdivásárhelyi és szentiványi dalárda, valamint Ürmös és Bácstelek tánccsoportjai.

KÉT KIVÁLÓ SZINJÁTSZÓ TEHETSÉG

tünt fel a versenyen. A kökösi Nagy Irma és a szentléleki Barabás Sándor.

A bácstelekieknek is több nagyszerü tehetségü szinjátszója van, akik sikerre vitték a győztes szinjátszócsoport előadását, a „Krizsó Kati kecskéje" cimü darabot.

UJBÓL MÜKÖDÖTT A REAKCIÓ

igy például Almáson, Ozsdolán, Gelencén és Bélafalván. Az utóbbi faluban a katolikus pap kijelentette a birónak, hogy: „Isten és ember előtt felelni fog, mert kulturversenyre buzditja a fiatalokat." Megtörtént, hogy a papi rábeszélésre a reggel elfogadott szerepet estére visszaadták. Mindezek ellenére azonban nem volt olyan község a megyében, melynek ifjusága ne értette volna meg a kulturversenyek fontosságát és ne vett volna részt szivvel-lélekkel a versenyeken.

Mennyiségileg 50 Minőségileg 30 százalékos javulás a tordai Porcelángyárban

TORDA. — (Tudósitónk irja.) A tordai Porcelángyár versenygyőztes dolgozói Augusztus 23. tiszteletére ujabb szocialista munkaversenyre hivták ki a tordai Üveggyár, Cementgyár és az aranyosgyéresi Sodronyipar dolgozóit. A munkaverseny feltételeit a gyárak vegyes versenybizottsága e hó 23-án állapitja meg.

A Porcelángyár munkásai üzemi nagygyülésen dolgozták fel a verseny feltételeit és lelkes elhatározással vállalták az Állami Terv tulszárnyalása érdekében a termelés emelését, a minőség javitását s a termelékenység fokozását. Egyéni és csoportversenyeket rendeznek egymás közt: egyéni versenyben eddig 75, csoportversenyben pedig 320 dolgozó vetélkedik. A porcelángyáriak áprilishez viszonyitva, már eddig is 50 százalékkal emelték a termelést. *Brüll* Izsák mérnök a szigetelők száritására száritókemencét tervezet, ami lehetővé tette, hogy a száritás ideje, amely eddig két-három hetet vett igénybe, az uj szaritókemence alkalmazásával egy napi időre csökkent. A száritókemence a szakpróbákat fényesen kiállta és ennek következtében a gyár megindituja az uj kemencék felépitését.

De emellett, *a gyártmányok minősége is jelentősen javult. A villamos szigetelők gyártásában a kisérleti állomás adatai szerint a minőség javulása mintegy 30 százalékos.*

A termelés még nagyobb fokozására nagy befektetéssel a gyártelep nagyobbitását vették tervbe. Uj gépeket állitanak be és égetőkemencéket épitenek. Négy uj égető körkemence épitése indult meg. Ősszig elkészülnek és november hónapban már üzembe is helyezik. Az őrlőmalom kibővitési munkálatai folynak. Hatalmas tégla, vasalkatrész, cement és más épitőanyagok halmozódnak a gyárépület udvarán.

Iparunk fejlődését mutatja, hogy ugy a gépek, mint a gyártáshoz szükséges nyersanyagok hazaiak. — Egyedül a magasfeszültségü szigetelők finom kaolin anyagát hozzuk be Csehszlovákiából. Kaolinunk nekünk is van, de ennek tisztitása, müszaki előállitása a szükséges gépek hiánya miatt egyelőre fennakadást szenved. A gépek beállitása, a gyártelep nagyobbitásával megkezdődik.

A tordai Porcelángyár egyike hazánk legjobban fejlődő gyárainak. A Porcelángyár dolgozi munkavállalásaikkal elérték azt, hogy már a juliusi termelési előirányzatot valósitják meg. *November 7. tiszteletére óriási lelkesedéssel vállalták, hogy az Állami Tervet október végéig teljesitik.*

Ezeket a munkavállalásokat, a munkaversenyek győzelmét, a hatalmas munkaeredményeket, dolgozóink a jól megszervezett munkaversenyek lendítő hatásával, ideológiai és kulturális téren folytatott felvilágositó tevékenységével a Román Munkáspárt irányitja és segitsége teremtette meg, amely a munkamenet minden mozzanatában jelentkezett a munkásság termelő munkája mellett.

NEMES MIKLÓS

Laptulajdonos: „Petőfi" Lap- és Könyvkiadó R. T.
Szerkesztőség: Szabadság-tér 23 Telefon: 15-35
Kiadóhivatal: Szabadság-tér 31 Telefon: 19-11

Hírek

VILÁGOSSÁG

Felelős szerkesztő: LÁZÁR JÓZSEF

Előfizetési dij egy hónapra 100 lej. Intézmények és vállalatok évi előfizetési dija 5000 lej

Bejegyezve a kolozsvári törvényszéknél F. Soc. 2249 sz. alatt

Postatakarékpénztári csekkszámla: 40.625

Időjárás:

Az angliai és izlandi légnyomás-maximum szünet nélkül egyre ujabb hideg tengeri légtömegekkel árasztja el Skandinávián át Középeurópát, esős időt okozva. Lengyel- és Németországban kedden még a 15 fokot sem érte el a hőmérséklet. Az Ural és a Volga vidékén déli széllel tovább tart a 30 fokot meghaladó meleg.

Erdélyben nem változott az idő, az erősen felhős égboltból csak nem mindenütt hullott eső, záporeső. Kolozsváron kedden délben 17 fok, este 9 órakor 11 fok volt a hőmérséklet. A légnyomás 756 mm, süllyedő irányzatu.

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS CSÜTÖRTÖK DÉLIG: mérsékelt, időnként élénkebb északnyugati szél, tulnyomóan felhós idő, sok helyen eső, záporeső, esetleg zivatar. A hőmérséklet alig változik.

AZ ÁLLAMI MAGYAR OPERA művészi személyzete junius 23-án, csütörtökön este 8 órai kezdettel hangversenyt rendez a görög szabadságharcosok felsegélyezésére, az Opera énekkarának, balettkarának és zenekarának közreműködésével. A hangverseny keretében részletek kerülnek előadásra a „Bánk bán", „Cigánybáró", „Eladott menyasszony" és „Háry János" cimü operákból. Jegyek 10, 20 és 30 lejes áron az Opera pénztáránál kaphatók.

MEGKEZDTÉK A HARMADIK KAPÁLÁST Temes megyében. Napról-napra fokozódó ütemben halad a kukorica, napraforgó kapálása. A második kapálást Fény község dolgozó földmüvesei végezték el elsőnek.

MEGJELNET A „VANATORUL" cimü folyóirat 7-ik száma. A bőtartalmu folyóirat különböző vadászati szakkérdésekkel, jogügyi szabályzatokkal és elbeszélésekkel foglalkozik.

A posta is igy látja...

Várjon... Öt perc alatt elintézem s akkor beszélgethetünk, — marasztalt ismerősöm a főposta bejáratánál. Aztán kezében a pénzesutalvánnyal eltünt a bejárat csapóajtaján.

Fel s alá sétálva várakoztam. Unalmamban elnéztem a Dózsa György-utca szines forgatagát. A járművek robogtak s a járókelők siettek. Igyekezett mindenki. Siettem én is, csak ismerősöm végezte boszszantóan lassan a pénz feladását.

Az öt perc elrepült s még tizenöt rohant utána. Kezdtem ideges lenni.

— Mit csinálhat ez az ember annyi ideig? — törtem fejemet, s még idegesebben jöttem-mentem a bejárat előtt.

— Vár valakit? — szólitott meg nőismerősöm és jelentőségteljesen mosolygott. Azzal tovább állt s én meg bosszusan beléptem a postára: Gondolatban már alaposan összeszidtam ismerősömet, de a teremben elém táruló kép megváltoztatta hangulatomat.

Ott állt az üvegesfal mellett. Előtte és mögötte jó néhányan topogtak és várták, hogy előbbre jussanak. Az idő telt s a sor néha-néha tiz centiméternyit előrehaladt. Csekély egy órai várakozás után sikerült feladnia a pénzesutalványt. Végre elindulhattunk.

— Az ördög vigye el — fakadt ki dühösen az ismerősöm, miért nem állit be a posta még egy tisztviselőt a pénzesutalványok felvételére. — Rengeteg ember a pénzt határidőre kell elküldje s ha későn áll a sor végére, akkor másnap kezdheti előlről az ácsorgást.

— Ne legyen olyan ideges, — nyugtattam meg ismerősömet. — A következő alkalommal, mikor ismét pénzt postáz, könnyebben és hamarabb fog haladni. Akkorra majd gondoskodik a posta vezetősége, hogy a dolgozók ne töltsék hasztalan várakozással drága perceiket. A munkát észszerüsitik s ahova még munkaerő kell, oda beállitanak valakit. Azt hiszem, hogy ezt a posta igazgatósága is igy látja...

(k.— f.—).

ELITÉLTEK KÉT CSENDŐRŐRMESTERT. A bukaresti büntető törvényszék Dumitru Roman derscai őrmestert, 12 évi börtönre és politikai jogainak elvesztésére és Maxim Constantin havarnai csendőrőrmestert 8 évi fogházra és politikai jogainak elvesztésére itélte. Az antonescanus csendőrőrmesterek 1942-ben és 1943-ban a dorohoimegyei Vojtovka községben sorozatgaztetteket követtek el.

KÖZEL 10 EZER SZAMOSMEGYEI dolgozó végezte el sikeresen az analfabéta tanfolyamokat. Az oktatásban 630 tanitó, 45 tanár, 296 munkás és 79 értelmiségi működött közre. A tanfolyamok menetében nagy segitséget nyujtottak a helybeli kulturotthonok, amelyek kiváló könyveket bocsátottak a tanfolyamon résztvevők rendelkezésére.

* ÉRETTSÉGI TALÁLKOZÓ. A székelykereszturi volt unitárius főgimnázium 1938—39-ben végzett növendékei 1949 junius 29-én tartják 10 éves találkozójukat. Siskála Ferenc és Pap Sándor.

FELKÉRJÜK azokat az olvasóinkat, akik a lapárusoktól heti fizetésre vásárolják ujságunkat, hogy esedékes dijaikat a lapárusoknak mielőbb, de legkésőbb szombat-vasárnapig kifizetni sziveskedjenek.

A „VILÁGOSSÁG" kiadóhivatala.

PÁNAMERIKAI KONGRESSZUS ÖSSZEHIVÁSÁT javasolja a kormány reakciós politikájának megbélyegzésére 175 kiváló amerikai közéleti személy és értelmiségi. A kézdeményező csoport élén Paul Kean, volt newyorki magasállásu köztisztviselő áll.

Szolgálatos gyógyszertárak

JUNIUS 22-ÉN, SZERDÁN:

A 4. számu állami gyógyszertár (volt Minerva) Dózsa György-utca 35., a 6. számu állami gyógyszertár (volt Őrangyal), Malinovszky-tér 1., a 9. számu állami gyógyszertár (volt dr. Elekes), Mócok-utja 110., a 10. számu állami gyógyszertár (volt Orient), Móricz Zsigmond-utca 1. és a 14. számu állami gyógyszertár (uj gyógytár), Deportáltak-utja 59. szám alatt.

ÖNKÉNTES MUNKA A FŐVÁROSBAN. Hétről-hétre többen vesznek részt a fővárosban a vasárnapi önkéntes munkákon, amelyeknek célja a főváros utvonalainak és tereinek szépitése. Munkások, hivatalnokok, háziasszonyok, ifjumunkások, RDNSz-tagok dolgoznak vasárnaponként a főváros csinositásán.

VOLT HITLERISTA INTÉZŐT lepleztek le a temesmegyei Németszentpéter község állami szőlőgazdaságának dolgozói. Sergiu Canderjinschi intéző sorozatos gaztetteket követett el és több munkást ok nélkül elbocsáttatott és sikkasztott. Az ügy vizsgálata során kiderült, hogy az intéző Antonescu idejében hirhedt besugó volt. A német visszavonulás alkalmával elmenekült és Németországból visszaérkezve, befurakodott az állami gazdaság vezetőségébe. A dolgozók leleplezték és az illetékesek eltávolitották a fasiszta intézőt.

VÉDEKEZÉS A KOLUMBÁCSI LÉGY ELLEN. Ismeretes, hogy a kolumbácsi légy csipése mérgező s ha az állatnak érzékeny részét csipi meg, az rövid időn belül el is pusztulhat. A földmüvelésügyi minisztérium utasitotta Arad és Temestorontál megyék állatorvosi hivatalait, hogy azonnal tegyenek intézkedéseket a veszedelmes rovarok ellen.

Szabászati tanfolyamot indit a RDNSz kolozsmegyei szervezete

KOLOZSVÁR. — A RDNSz kolozsmegyei szervezete junius 25-i kezdettel szabászati tanfolyamot indit. E tanfolyam célja, hogy a dolgozó nők, valamint a háziasszonyok megtanulják a szabás-varrásnak azokat az elemeit, melyeknek birtokában el tudják végezni a háznál adódó varrnivalókat. Fontos az ilyen tanfolyam elvégzése az édesanyáknak is, akik megtanulják, hogy miként kell gyermekruhát szabni, nagy ruhából kicsit késziteni, átalakitani.

A szabászati tanfolyamra délelőtt 11 és 1 óra között lehet jelentkezni a RNDSz székházában: Szabadság-tér 10 szám, I. emelet.

Hétfőn este

Dénes Vera és Antal István együttes hangversenye az Állami Magyar Opera zenekarával

Az évad egyik legszámottevőbb zenei eseményének igérkezik *Dénes Vera* és *Antal István*, a két kiváló budapesti előadóművész junius 27-én, hétfőn este a Diákház nagytermében megtartandó együttes hangversenye. Több európai fővárosban lezajlott koncertjük után legutóbb Bukarestben arattak komoly, nagy sikert. Egyetlen kolozsvári hangversenyükön Dénes Vera Boccherini B-dur gordonkaversenyét, Antal István pedig Beethoven Esz-dur zongoraversenyét játsza az Állami Magyar Opera zenekarának kiséretével. A nagy érdeklődést keltő hangversenyt a kitünő *Ciolan* vezényli.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Világosság sport

Csak három NB I-es mérkőzést játszanak le vasárnap

BUKAREST. — A bukaresti CFR csehszlovákiai portyája és az ATK (Prága) romániai mérkőzései miatt a vasárnapi NB I-es mérkőzések közül csak három kerül lejátszásra. Ezek a következők: *Bukarest:* Metalochimie—ITA. *Medgyes:* Gázmetán—Petrolul. *Petrozsény:* Jiul—TESE. A többi mérkőzéseket junius 29-én, szerdán délután 6 órakor játszák le.

Kolozsváron: KESE—ICO. *Temesváron:* CFR T.—CFR K. *Bukarestben:* CFR B.—RATA és Dinamo—Hadsereg.

Az NB II. második csoportjában vasárnap a Dermata a Dinamo B. ellen játszik.

KAPÁSBÓL...

A DERMATA junius 25. és 26. napjain nagyszabásu uszóversenyt rendez, melyen Zilah, Nagyenyed, Gyulafehérvár, Medgyes és Nagybánya legjobb uszói is résztvesznek. A verseny junius 25-én délután 5 órakor, a Dermata uszodájában kezdődik. Nevezni a Népsport Szervezet helyiségében, legkésőbb junius 24-én este 8 óráig lehet.

AZ NB II. MÁSODIK CSOPORTJÁBAN eldőlt a bajnokság kérdése. A szebeni CFR már hét ponttal vezet a sepsiszentgyörgyi Textila előtt és igy a jövő évben Szebennek is lesz NB I-es csapata.

AZ ÖKÖLVIVÓ EURÓPA-BAJNOKSÁGOK végeredménye a következő: Légsulyban Európa-bajnok Kasperczak (Lengyelország), lepkesulyban Zuddas (Olaszország), pehelysulyban Bataille (Franciaország), könnyüsulyban Mac Cullogh (Irország), váltósulyban Torma II. (Csehszlovákia), középsulyban Papp László (Magyarország), kisnehézsulyban Di Segni (Olaszország), nehézsulyban Bene III. (Magyarország).

HOMONNAY dr. 411 cm-es ugrásával beállitotta a rudugrás magyar csucsát.

CSEHSZLOVÁKIA női atlétái 59:36 arányban győztek Lengyelország válogatottja ellen.

A RÉVI SZIKLA labdarugócsapata vasárnap Mezőtelegdre rándult át és az ottani csapattal mérte össze erejét. A mindvégig izgalmas mérkőzés a két csapat minden erőfeszitése ellenére is 1:1 (1:1) arányban döntetlenül végződött. Góllövők: Hegedüs II., illetve Boros.

GROZA TITUS UJ CSUCSOT USZOTT 100 MÉTEREN

BUDAPEST — A magyar fővárosban tanuló *Groza Titus* remek uj román csucsot uszott a 100 méteres gyorsuszásban. A szombaton megtartott versenyen az 59.2 mp-et uszó magyar Csuvik mögött másodiknak érkezett be. Ideje 1:00.2 mp., európai viszonylatban is kitünő. A régi román csucsot a temesvári Püllök tartotta 1:02,8 p.-es idővel.

ATLÉTÁINK PRÁGÁBAN

PRÁGA — A Slavia nemzetközi atlétikai versenyén, melyet ma és holnap tartanak meg, a román atléták egy csoportja is résztvesz. *Moina, Lupsa, Sötér, Dragomir,* Dumitru *Constantin, Kiss* László, *Raica, Talmaciu* és *Pandrea* mellett *Németh* Imre és *Szilágyi* Jenő (Magyarország), *Reif* (Belgium), *Slijkhuis* (Hollandia), *Kaas* (Norvégia), *Siddi* és *Consolini* (Olaszország), *Lomovski* (Lengyelország) és a legjobb csehatléták indulnak.

3:0 a javunkra
Sirce

VÉLEMÉNYÜNK

Londonban most játszanak egy labdarugótárgyu szindarabot. A cime „Shooting Star" (Lövő csillag), Basil Thomas, ismert szerző irta. A szindarab arról a világról szól, amelyet a szurkolók nagy része nem ismer és rózsaszinü szemüvegen keresztül lát. Tapsolják a nagy gólokat lövő csillagokat, de kevoseknek jut eszükbe arra gondolni, hogy a hivatásos játékos ember is és gyakran igen bizonytalan jövő előtt álló ember, a labdarugó üzlet kizsákmányoltja.

A darabban az egyik csapat elnöke megtudja, hogy az egyik játékos térde „kivan"! Azonnal kiadja a parancsot a menedzsernek, hogy a játékost el kell adni, persze nyerséggel. Legyen az ürügy az, hogy a játékos felesége nem szereti az illető várost. Van egy jelenet, amelyben ugy alkudoznak két igazgató a játékos felett, mintha az egy butordarab lenne. Amikor a nagy csillagot 20.000 fontért megveszi az egyik egyesület, a játékos felesége ezt mondja az igazgatónak:

— Azt tudom, hogy magának mi haszna van belőle. Azt is tudom, hogy a másik klubnak mi haszna van belől. Csak azt nem tudom, hogy az én férjemnek mi haszna van belőle!

Egyik-másik lap a szindarabbal kapcsolatban elitéli a labdarugásban tomboló rabszolgavásárt és követeli, hogy szüntessék meg. Különösen Alan Hoby, a Sunday Express cimü konzervativ vasárnapi lap sportrovatvezetője erősen az „emberi marhavásárt". Persze, ha Mister Hoby tudni szeretné, hogyan lehet végetvetni ennek a sportkapitalizmusnak, több marxista könyvet kellene olvasnia...

A szövetkezetek fontosságát

dolgozta fel tömeggyülésen a MNSz zilahi szervezete

ZILAH. — *(Tudósitónk jelenti.)* A zilahi Magyar Népi Szövetség egymásután tartja tömeggyüléseit, amelyek keretében az időszerü kérdéseket dolgozza fel. Legutóbb is igen fontos kérdés szerepelt a napirenden: a szövetkezetek ujjászervezése. Az előadó feltárta a mult bünös és káros szövetkezeti tevékenységét, a kizsákmányoló osztályok profithajszolását és rámutatott arra, hogy Népköztársaságunkban a most meginduló szövetkezetek ujjászervezése után, a szocializmusnak falun való épitésénél milyen hatalmas szerep hárul a szövetkezetekre.

Az uj szövetkezetekben nem az egyéni érdek, nem az egyéni nyerészkedés vagy csaláson alapuló haszonélvezet lesz a cél, hanem a közösség szolgálata, az életszinvonal emelése és a dolgozók tökéletes ellátása. Példaként hozta fel a Szovjetunió szövetkezeti életét.

A szövetkezetek fejlesztése és létrehozása fontos lépés a szocializmus felé vezető uton. Az állam minden támogatást megad a szövetkezetek részére. És ezek a szövetkezetek nem csak egyesek, hanem a dolgozók, a közösség érdekeit fogják szolgálni.

— *A város tervbevette egy gyümölcsfeldolgozó gyár létesitését is* — hangsulyozta az egyik hozzászóló s igy a hires szilágysági gyümölcs itt, a mi vármegyénkben talál feldolgozásra. *Ez a konzervgyár nagymértékben hozzájárul majd a lakosság élelmezésének megkönnyitéséhez.*

S. Z.

Az Állami gazdaságokban

sikeresen alkalmazzák az uj mezőgazdasági normákat

KOLOZSVÁR. — A kolozsmegyei mezőgazdasági bérmunkások szakszervezeténél szerzett értesülések szerint az állami gazdaságok és a gép- és traktorállomások dolgozói junius 15-én megkezdték és julius 1-ig mindenhol bevégzik a kollektiv szerződések megkötését.

Pillanatnyilag a kolozsvári állami gazdaság és a Budai Nagy Antal-utca 71 szám alatt lévő gépjavitó központ dolgozói irják alá a szerződéseket. A dolgozók egyénileg és csoportosan nagyarányu munkavállalásokat tesznek. Vállalják, hogy a Tervet 40 százalékkal tulhaladják. Az igazgatóság vállalja, hogy munkásklubot, étkezdét, könyvtárat és fürdőt létesit, valamint rádiót, sakkot és pingpong felszerelést szerez be a dolgozók részére. A kollektiv szerződések megkötésénél jelen vannak a Román Munkáspárt és a szakszervezet kiküldöttei. A dolgozók részéről technikusok és kitüntetett élmunkások irják alá a szerződést.

A szakszervezet közli még, hogy *a megye valamennyi állami gazdaságánál alkalmazták már az uj mezőgazdasági normákat.* A földmunkások örömmel és lelkesedve fogadták az uj normákat és a legtöbb helyen minden egyes dolgozó eléri, sőt tulszárnyalja azokat. Egyes helyeken, ahol az uj normák nem felelnek meg a helyi viszonyoknak, ott a munkások egyrésze nem tudja azt teljesiteni. Ezért illetékesek máris foglalkoztak a kérdés megoldásával és a mezőgazdasági minisztériumban tárgyalások folynak a helyi viszonyoknak meg nem felelő normák helyét felváltó uj normák megállapitására.

Egyébként az állami gazdaság dolgozói komoly lendülettel végzik a nyári mezőgazdasági és a cséplési kampány előkészületeinek munkálatait. A mezőgazdasági szerszámokat a legtöbb helyen már kijavitották, hogy tökéletesen felkészülve foghassanak neki az aratásnak és a cséplésnek.

Munkára, falusi levelezők!

Falusi levelezőinkkel való minél szorosabb kapcsolat kialakitása központi kérdése lapunknak. Fontosnak tartjuk, hogy röviden összefoglalva lényeges szempontokra hivjuk fel levelezőink figyelmét és fokozott tevékenységre hivjuk fel őket.

A tavaszi mezőgazdasági munkák, majd a nyári munka jobban igénybe veszi a falusi ember idejét és munkaerejét. Ennek a ténynek tulajdonitjuk azt, hogy az utóbbi időben levelezőink folyamatos munkája megcsappant. A demokratikus sajtónak a tömegekkel való szoros kapcsolatában azonban a fokozottabb munka sem okozhat törést. Minél több a munka a falun, annál nagyobb tevékenységet kell vállalnia a lelkiismeretes falusi levelezőnek, mert hiszen a munka felszaporodása felszaporitja a sajtóban megvitatásra szoruló kérdéseket is.

A tavaszi és nyári mezőgazdasági munkálatok idején, a cséplésre és termés betakaritására való előkészületek még fokozottabb mértékben teszik szükségessé a falusi tömegek irányitását és mozgósitását. Minél erőteljesebb a mezőkön a munka, annál jobban megutatkozik a dolgozó falusi nép osztályellenségének tevékenysége. A falusi osztályharc nem szünetel a munka idejére, hanem még élesebb formában mutatkozik meg és a demokratikus sajtó kitünő fegyver a dolgozó falusiak kezében az osztályellenség próbálkozásainak visszaverésére, leleplezésére.

Irjanak falusi levelezőink arról, hogyan haladnak a nyári mezőgazdasági munkák elvégzésében, a kapálásban, gyomirtásban, milyen segitséget nyujtanak számukra a közelükben lévő állami gazdaságok és mit tapasztaltak a gyakorlatban a mezőgazdasági gép- és traktorállomások munkájának eredményeiben, esetleg hiányosságaiban, mik azok, amiket ki lehetne küszöbölni és hogyan.

Most van folyamatban a falvakon a szövetkezetek ujjászervezése, ki tudja a legjobban, ha nem a falusi levelező, hogy milyen hiányosságok voltak a szövetkezeteikben és hogyan, milyen eredménnyel küszöbölte ki azokat a szövetkezet átszervezése. Közeledik a cséplés nagyfontosságu munkája, hogyan készült fel arra a falu, hogyan szervezték meg az esetleges osztályellenségek szabotázskisérleteinek elháritását és rendben vannak-e a cséplőgépek, ha nincsenek rendben, mi akadályozza ezt a munkát?

Az ilyen fokozott munka idején nem szabad megfeledkezni a helyi demokratikus szervezetek munkájáról sem, hogyan dolgozik és milyen támogatást nyujt a falusi dolgozónak a Földmunkás Szakszervezet, a Magyar Népi Szövetség és milyen mértékben vesznek részt a nagyobb darab kenyérért, a jobb életért folytatott küzdelemben a falu asszonyai, hogyan müködik a Romániai Demokrata Nők Szövetsége. Milyen a falu egészségügye és milyen munka folyik a falusi kulturotthonokban, mert a megfeszitett munka mellett a falusi dolgozónak a müvelődésre is gondot kell forditania.

Ilyenkor, nagy munka idején mozdulnak meg a falusi dolgozók kizsákmányolói, most akarják a munkabérében megröviditeni a földjeiken dolgozó szegényparasztot — le kell leplezni ezek aljas mesterkedéseit. De dolgozik a babona is, nem érdektelen a falu életére tehát az, hogy van-e a falusi kulturmunka keretében felvilágositó előadás, amely megmondja az embereknek, hogy mi is az a „szemmelverés" és miért apadt el az egyik szomszéd tehenének a teje.

Munkára hivjuk fel falusi levelezőinket. Fokozottabb munkára, hogy a sajtón keresztül is segitségére siethessünk a falu dolgozó tömegeinek a minél jobb és eredményesebb munka elvégzésére. Szükségünk van arra, hogy a falusi dolgozók levelezői közöljék velünk, milyen tapasztalataik vannak az eddigi munkában, milyen hiányosságokat fedeztek fel, ki dolgozott jól és ki dolgozott rosszul. A levélirás és a demokratikus sajtó állandó tájékoztatása megkönnyiti a falu dolgozóinak erőfeszitéseit a szocializmus épitésében, amelynek egyik fontos őrhelyén áll a falusi levelező, aki még a legnagyobb munka idején sem hanyagolhatja el az irás munkáját.

Mezőgazdasági tanácsadó:

A tej kezelése

A tejellátás és kezelés nemcsak hogy az egészséges, okszerüen táplált állattól megszakitás nélkül, szakszerüen fejt, változatlanul és tisztán kezelt tisztán szállitott édes tej: jó tej. De ez még nem minden. A legtisztább tej is igen könnyen megromolhatik. A fejéstől kezdve számtalan kórokozó csira juthat bele a tehénről, a tőgy bimbócsatornájából, a fejő egyén kezéről, ruhájáról, az istálló vagy tejkamra levegőjéből, az edények faláról, amelyek azonnal többé vagy kevésbbé ártalmas változásokat hozhatnak létre benne.

Szürés után a tejet felhasználásig állandóan hüteni kell. Jégszekrény hiányában a tejet tartalmazó edényt ugy kell beleállitani egy másik, hideg vizet tartalmazó edénybe, hogy a hütő viz felszine elérje a belső edényben levő tej magasságát. A hütőviz gyakori cserélése csak előnyös.

Szükséges a tej szellőződése, s ezért nem szabad zárt edényben tartani, hanem ritka szövésü, gyakran mosott anyaggal kell letakarni. Tudni kell azt is, hogy a tej környezetéből minden szagot magába vesz.

Dolgozó földmüvescinknek, akiknek a vállán nyugszik a városi dolgozók tejellátásának feladata, lelkiismereti kötelessége, hogy jól és gondosan kezelt tejet szállitsanak a városi fogyasztók számára.

SZEGHŐ DÉNES

A Szovjetunióban

egyre szorosabbá válik az üzemi dolgozók és a kolhozparasztok közötti barátság

Ezév januárjában *Marij város (Marijiska Autonom Köztársaság)* bőrgyárának munkáskollektivája elhatározta, hogy védnöksége alá veszi a Marij városától 18 kilométerre, a *Bazarszk* körzetben lévő *„Sztálin"* kolhozt.

Egy vasárnapi napon, a gyár igazgatójának vezetése alatt és a pártszervezet titkárának részvételével nagyobb munkás csoport látogatott el a kolhozba, ahol érdeklődtek a kollektiv gazdaság helyzete iránt és kikérdezték a parasztokat, milyen segitségre volna szükségük.

Hazatértük után a munkások részletes tervet dolgoztak ki a kolhoz támogatására. *A gyár igazgatósága a magvak és mütrágya szállitására megfelelő szállitó eszközöket bocsátott a kolhoz rendelkezésére.* Ez a segitség nagy jelentőségünek bizonyult, mert a kolhozparasztok idejében trágyázhatták a szántóföldeket és *jóval hamarább befejezhették a tavaszi vetési munkát.* A kolhozparasztok ezenkivül kérték a gyártól, hogy a lószerszámok elkészitéséhez is nyujtson támogatást. *A gyár kollektivája elhatározta, hogy a hulladékból nagyszámu hámot készit. A lószerszámot a gyár sztahanovistá munkásai munkaidejükön kivül készitették el.*

A „Sztálin" gyár munkásai mind gyakrabban látogatják meg a védnökségük alatt álló kolhozt. Egy ilyen látogatás alkalmával *kicserélték a kolhozparasztokkal munkatapasztalataikat és megszervezték a szocialista versenyt.* A munkások elmondták, hogyan sikerült nagyszerü termelési eredményeket elérniök és *minden hónapban tulteljesitei a tervelőirányzatokat.* Beszéltek a parasztoknak a szocialista versenyek győzteseiről és megdicsérték *Bratilov* és *Abrasina* munkásokat, akik már teljesitették az Ötéves Tervet.

A kolhozparasztok saját sztahanovistáikról, a legjobb gyapottermelőkről beszéltek.

A *„Sztálin"* bőrgyár dolgozói elhatározták, hogy juliusban a védnökségük alatt álló kolhozba kiküldik mükedvelő szinjátszó csoportjukat, amely a termés betakaritása idején előadásokat rendez a kolhozparasztoknak.

A krasznai ideiglenes járási bizottság

a falvak kulturális forradalmáért

KRASZNA. — *(Levelezőnktől.)* Az ideiglenes járási bizottság megkezdte a krasznai járás területén müködését. A bizottság munkatervében uj iskolák épitése, artézi kutak furása, utak javitása és sporttelepek létesitése szerepel.

Elsősorban a járási kulturotthon bizottságát szervezték át, hogy ezen a téren az uj szellemü munka mielőbb kezdetét vegye és az eddig igen sok hiányosságot mutató kulturvonalon is meginduljon a forradalmi osztályharcos szellemben végzett kulturtevékenység.

Azt átszervezett járási kulturbizottság elnöke, *Sabau* Gheorghe, alelnöke *Kádár* István dr., titkára *Perlmutter* Mór, igazgatója *David* Constatin és kulturfelelősei pedig *Mircea* Dorica és *Magyari* Ákosné, pénztáros *Klein* Zsuzsa lett.

A járási kulturotthon bizottságának munkatervét és a kulturmunka osztályharcos irányvonalát *Fazekas* János, a járási ideiglenes bizottság tagja ismertette a vezetőség előtt és kérte, hogy öntudatos szellemben mindent tegyenek meg arra, hogy a Román Munkáspárt határozatának értelmében a falvakon széleskörü kulturforradalmi munka induljon meg.

Helyszini kiszállás alapján

végzi munkáját a kolozsmegyei ideiglenes bizottság

KOLOZSVÁR. — A megyei ideiglenes bizottság 68 kiküldöttje szombaton és vasárnap a bánffyhunyadi és kalotai járások kivételével végiglátogatta Kolozs megye községeit.

A kiküldöttek a Román Munkáspárt, a Magyar Népi Szövetség, az Ekés Front, a Demokrata Nők Szövetsége, az Ifjumunkás Szövetség és a Mezőgazdasági Munkások Szakszervezete helyi vezetőségével és a helyi vetési bizottsággal közös egyetértésben beszélték meg a mezőgazdasági munkálatok végzése alkalmával előálló nehézségeket és azoknak kiküszöbölési módozatait.

A mezőgazdasági vonatkozásu kérdések mellett megtárgyalták az állategészségügyi, állattenyésztési és kulturális problémákat is. A helyszinen történt megbeszélések után a megyei bizottság kiküldöttei jelentést készitenek. A mezőgazdasági munka zavartalan menetét gátló esetleges hibák kiküszöbölésére azonnali lépéseket tesz a megyei ideiglenes bizottság.

A kiküldöttek szerdán és csütörtökön a bánffyhunyadi és kalotai járásokat látogatják meg, hogy ott is megbeszéljék a teendőket.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 5 lej, szombaton 6 lej. Legkisebb hirdetés dija 10 szóig 50 lej, szombaton 60 lej. Állástkeresőknek szavanként 2 lej. Cim a kiadóban és jeligés hirdetéseknél 20 lej pótdij fizetendő.

ADÁS—VÉTEL

KERESEK jókarban levő szőnyeget 3.50x2.50 nagyságban. Cim: Slova hirlapiroda. Tkv.

KOMBINÁLT gyermekkocsi eladó. Ugyanott eladó vagy sötétebbel elcserélhető galambszürke férfi télikabátszövet. — Rakovita-utca 16., I. emelet 6. (Erzsébet-ut.) 4060

ELADÓ háromnegyedes férfikerékpár, Csepel, teljesen uj gumikkal. Cim a kiadóban. Gr. 147

ELADÓK: Üveges elválasztófal ajtóval, iróasztal, tüzoltókészülékek, vashordók, sodronyágy, fahordók. Petőfi-utca 17. Reisinger. 4065

JÓKARBAN levő patefon olcsón eladó. Méhes-utca 71. 4066

BUTORHUZATOT, öt métert keresek megvételre. Kaiser kárpitos, Avram Iancu-utca 18. 4062

OMEGA zsebóra, női arany karkötőóra, villanyvasaló és rezsó eladók. Jókai-utca 12., I. emelet 7. — 4073

MEGVÉTELRE keresünk használt plüssabroszokat, függönyöket vagy ágytakarót. Cim a Slovában. Tkv.

KERESÜNK megvételre nagykocsis, tabulátoros irógépet. Irásbeli ajánlatokat „Comcereal", Kolozsvár, Szabadság-tér 16. szám alá. Tkv.

TÉPETLEN libatollat és pihét veszek. Libermann Nándor, Dézsma-utca 32. Tkv.

INGATLAN—LAKÁS

BUTOROZOTT szoba belvárosban kiadó. Megkeresést „Lakás" jeligére kiadóba. 4069

ELCSERÉLNÉM szoba, konyha, előszobás lakásomat hasonlóval a vasut környékén. Kolozsvár, IV., Macavei-utca 51., ajtó 1. 4058

BUTOROZOTT SZOBA, fürdőszobahasználattal, központban kiadó. Cimeket „Intellektuel" jeligére kiadóba. 4063

MEGVÁSÁROLOK házat magános embertől vagy idősebb házaspártól, élelmezésért és készpénzzel és amig élnek, benne lakhatnak. Szülői gondozásban fog részesülni. „Ternó", Kádár-utca 2. 4067

ELADÓ Cukorgyári-uton egy szoba, konyha, kerttel 80.000 lejért. — „Ternó", Kádár-utca 2. 4067

RÁKÓCZI—DONÁTH-negyedben bekeritett, termő gyümölcsfákkal befásitott szép telek sürgősen, olcsón eladó. „Ternó", Kádár-utca 2. 4067

ÜZLETHELYISÉG átadó. Molotov utca 7. Órásbolt. 4067

ELADNÁM kertes házamat, havi 5000 lej életjáradékkal. „Ritka alkalmi vétel" jeligére kiadóba. 4067

ELADÓ Cukorgyári-ut végén egyholdas gyümölcsös, 300 darab termőfával, gyümölcs- és zöldségterméssel együtt 90.000 lejért. „Trenó", Kádár-utca 2. 4067

ÁLLÁST KAPHAT

KERESEK bejáró takaritónőt, iratokkal, azonnalra. Niszel, Zola-utca 9. 2—3-ig. 4068

BEJÁRÓNŐT keresek, aki főzni is tud és románul beszél. Comanescu, Jókai-utca 14. 4072

KÜLÖNFÉLÉK

MENYASSZONYI ruhák, fátylak, koszoruk kikölcsönzése. „Dáhlia", Horea-ut 35. Tkv.

GYERMEKKÉPEK minden nagyságban és árban Sárdynál, Dózsa-utca 16. 4067

MENYASSZONYI koszoruk, fátylak, ruhák kikölcsönzése, eladása ORCHIDEÁNÁL, Dózsa György-u. 22. Tkv.

A Világosság kiadóhivatal felkéri az előfizető testvéreket, hogy a kiadóhivatal által megküldött csekklapon rendezzék a hátralékos, valamint a juniusi előfizetési dijaikat.

Nyugodt otthon, Nagy udvar, Nagybánya, Nyugalom, 48 éves, Nemes prém, Önálló munkaerő, Özvegy, Örök, Orvos, 50 h, Perzsa, Pénz biztositva, Pár hónapot előre fizetek, Perzsaszőnyeg, Pontos fizető, Pianino, Rádió, Rezsitárs, Rendes, 25.000 lej, Segitőtárs, Sürgős, Sorsom, Sportkocsi, S. P., Szerényigényü, Szabó, Szőnyeg, Taft, Tél, Tömlő, Termelő, Transzmissziós tengely, Tiszta, Ügyvéd, Vashordó, Vidéki előnyben, Vidékre, Venus, Zongora jeligére levelek vannak a kiadóhivatalban. Kérjük az érdekelteket, sziveskedjenek leveleiket átvenni.

A VILÁGOSSÁG kiadóhivatala

H[illegible]rdetmény

A Népi Turistaszövetség *kolozsvári fiókja értesiti tagjait, hogy az uj egyesületi i[illegible]lvényeк megérkeztek. Ara 70 lei*

NTSz Titkársága

3:0 a javunkra

Siroe

Rendezik a nyugdij-kérdést (IV)

A gyermekek, a házastárs és a szülők nyugdijjogosultsága

KOLOZSVÁR. — Előző cikkünkben ismertettük a családfenntartó elvesztése esetén járó nyugdijjogosultságot. Megirtuk azt, hogy ebben az esetben a törvényes, törvényesitett, elismert, örökbefogadott vagy házasságon kivül született, 16. életévüket be nem töltött gyermekeknek van nyugdijjogosultságuk. A következőkben az életbenmaradt házastárs és a szülők nyugdijjogosultságának kérdésével foglalkozik.

b) az **életbenmaradt házastárs**, abban az esetben, ha munkaképtelen, vagy ha betöltötte 55. életévét és az elhalálozás előtti utolsó két esztendőben együtt élt az elhunyttal és ha az elhunyt az utolsó három évet is munkában töltötte el vagy nyugdijas volt. Abban az esetben ha a nyugdijas vagy a dolgozó elhalálozása **baleset következtében állott be**, a nyugdijjogosultság megállapitásánál nem kell igazolni azt, hogy az elhalálozás előtt három évet munkában töltötte el vagy nyugdijas volt.

c) Abban az esetben, ha nincsenek gyermekek és életbenmaradt házastárs, akkor **a szülőknek is joguk van nyugdijra**, ha az elhunyt alkalmazott tartotta el őket és csak akkor, ha munkaképtelenek vagy betöltötték a 60. (férfi), illetve az 55. (nő) életévet.

Munkából származó baleset következtében elhunyt alkalmazottak utódainak csak abban az esetben van nyugdijra joguk, ha az elhunyt a rokkantsági nyugdij megszerzéséhez szükséges szolgálati idővel rendelkezett. (A rokkantsági nyugdijnál közlendő táblázat szerint).

A dolgozók utódai részére a nyugdijösszeget a következőképpen állapitják meg (21. szakasz):

Egyetlen utód részére a II. foku rokkantsag szerint kiszámitott nyugdijnak az elhunytat megillető **50 százaléka jár.**

Két utód részére ennek a nyugdijnak 75 százaléka jár.

Három vagy több utód ennek a nyugdijnak 100 százalékához jogosult.

Egy **apátlan-anyátlan árvának** a fenti nyugdij 75 százaléka, a **két vagy több apátlan-anyátlan árvának** ennek a nyugdijnak 100 százaléka jár.

A nyugdijasok utódai részére a nyugdij összegét az elhunyt nyugdijának arányában ugyanilyen feltételek alapján állapitják meg.

A ROKKANTSÁGI NYUGDIJ

A nyugdijjogosultság harmadik esete a rokkantsági nyugdij.

Rokkantsági nyugdijat kap az a dolgozó, aki véglegesen vagy hosszabb időre munkaképtelenné vált. A munkaképtelenségnek megfelelően, a rokkantsági nyugdij megállapitásának három fokozatát ismeri a törvény: (16. szakasz.)

I. foku rokkantságnak tekinti a törvény azt a rokkantságot, amely teljes munkaképtelenséget és az igy munkaképtelenné vált személy állandó gondozásra szorul.

II. foku rokkantságnak minősiti a törvény azt a rokkantságot, amely teljes munkaképtelenséget okoz, de az igy munkaképtelenné vált dolgozó nem szorul más személy állandó gondozására.

III. foku rokkantságnak tekinti a törvény azt a rokkantságot, amely részleges munkaképtelenséget okoz, mégpedig ugy, hogy a rokkant szakmáját állandó munkával képtelen végezni, de csökkentett munkaidőben mégis tud dolgozni vagy más, könnyebb szakmában állandó munkára fogható. (Folytatjuk.)

A VICTORIA Szövetkezet

igazgatósága közli tagjaival, ugy azokkal, akik már becserélték tagsági könyvecskéiket, valamint azokkal is, akik még nem cserélték be, hogy f. évi junius hó 17 és 28 között az alább megjelölt napokon és sorrendben minden egyes tag **személyesen meg kell jelenjék uj belépési nyilatkozat aláirása végett** a

December 30-utca (volt Unió) 13 szám alatti kantin-helyiségben, naponként d. e. 8—12-ig, d. u. 3—7-ig.

1949 junius 17-én az 1—4000-ig
18-án 4001—7000-ig
20-án 7001—10000-ig
21-én 10001—13000-ig
22-én 13001—16000-ig
23-án 16001—19000-ig
24-én 19001—22000-ig
25-én 22001—25000-ig
27-én 25001—30000-ig
28-án 30001— terjedő törzskönyvi számmal rendelkezők.

A tag könyvecskéjét hozza magával és ugyanakkor személyazonosságát igazolni köteles.

A nagyobb üzemekben dolgozó tagok munkahelyükön irhatják alá a kivánt nyilatkozatot.

Nem tagok is jelentkezhetnek belépésre, ha megfelelnek a kivánt feltételeknek.

Nyomatékosan figyelmeztetjük tagjainkat, hogy azok, akik a belépési nyilatkozat aláirására a kellő időben nem jelennek meg, elvesztik tagsági jogosultságukat és befizetett üzletrészeiket.

Victoria Szövetkezet, Kolozsvár

„Munkás" mozgó

Bemutatja szerdától:

A külvárosi gyermek

cimü páratlanul kedves szovjet filmet „Egy gyermekfeltaláló életéből"

Magyar feliratok!

MOZIK MÜSORA:

CAPITOL: *Ördög szikla.* Előadások kezdete: Fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. Szombaton és vasárnap: Fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor.

MAXIM GORKIJ: *Ördög szikla.* Előadások kezdete: 5, 7 és 9 órakor. Szombaton és vasárnap: 3, 5, 7 és 9 órakor.

POPULAR: *A költő párbaja.* — Előadások kezdete: 5, 7 és 9 órakor.

VÖRÖS CSILLAG: *A győzedelmes visszatérés.* Előadások: 4, 6 és 8 órakor. Belépődij 22 lej.

UJ IDŐK: *Tudomány és technika. — Alma Ata. — A vakbél. — Mescerei erdőiben. — Ősz Georgiában.*

MUNKÁS: *Külvárosi gyermek.* A legbájosabb szovjet film. Magyar feliratok. Előadások: 5, 7 és 9 órakor.

URÁNIA: *Nahimov tengernagy.* Nagyszabásu szovjet tengerészfilm. Előadások kezdete 5, 7 és 9 órakor.

Heti Loto

A junius 20-iki huzás végleges eredménye:

Az e heti Loto-prémium is csak 9 nyerő között oszlik meg.

Egyenkint 62.069 lejt kap kézhez minden nyerő, melyet szombaton fizetnek ki a szerencséseknek.

Heti prémium 558.620 lej. Nyerőszámok 69, 90, 66, 8, 14, 50, 37.

KIK NYERTEK?

Buletinszám:		Játékkombináció:		
Seria O	597357	69	90	37
	621303	14	50	37
	630835	8	14	37
	631831	8	14	50
	645107	50	69	37
	647943	90	66	50
	674863	8	14	50
Seria P	53743	8	50	66
	110575	37	8	69

Hargita Szövetkezet

felkéri ugy a saját, valamint a volt

GONDOSKODÓ, EGISZ és KALÁKA

szövetkezetek tagjait, hogy

ujbóli beiktatás

céljából junius 20—25-ig, Kossuth Lajos-utca 44 szám alatti irodájában, saját érdekükben **személyazonossági igazolvánnyal** okvetlen jelentkezni sziveskedjenek

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Taxa postală plătită în numerar conf. aprob. Dir. Gen. PTT No. 223.204/43. GRAFIKAI ÜZEMEK KOLOZSVÁR, BRASSAI-UTCA 7. SZÁM. Nr. ord. CIJ. 356.